

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem
omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S.
Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum
triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 5. Perpende secundò ex hac Christi morte malitiæ peccati grauitatem:
est etenim balæna, cuius nunc larua detegitur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53092](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53092)

VIII. In te ferri, & cum pro scelibus tuis culpisque
Caelitus perferantur, illas in te transfer, vt per hoc pro
tuas Guitatias, & aliquo modo perfoluas. Caue
nre quod si modo non feceris in hoc die misere
cordia, & benignitas, hoc ipsum Dominus
hie facit in die iustitiae suae: tunc etenim hac
omnia tibi pondus imponat, & sicut illa in se
suspiciens te illis erouerabit. Hoc Va
tes ilbus Ezechiel quibuldam obloratis praedi
xit peccatoribus, illos perterrens hoc ipso quod
tu in die extremae iustitiae est adhoros. *Prope
est dies percussus, nunc de propinquo effundam in
aerem spiritum meum in te, & iudicabo te iuxta viam
tuam, & imponam tibi omnia scelera tua, & non
parce oculo meo, nec miserebor, sed imponam
in vultu tuo, & abominabor tua in medio tuorum.* Hac omnia verba praegrades includunt
tanti rationes: accipit hac tantum pendet
tuas: *imponam tibi omnia scelera tua, quae Vata
bus legit. Dabo super te omnes abominaciones
tuas, & scelerum impositis abominaciones: cum
contra his omnium teus, patior ego, vt tu liber
erit, & iudicatus: tunc autem illas in te con
stitiam, tibi imponam, quasi ad proprium illas
& naturam conueniens locum: & quando qui
deus potius meas a me in te iustitiae transule
rit quas ego in tuorum solus peccatorum satis
factionem, vt his te exoneret, ego tunc illas in te
transferam, & tam iuste dignetur tibi imponen
tur, vt eas in aeternum sis ipse toleraturus.*

§ 5. *Perpende secunda ex hac Christi morte
malitia peccati grauitatem: est etenim ba
lana, cuius nunc latus detegitur.*

¶ II. **D**ice secundo: quanta sit peccati grauitas,
& quanto opere habendum sit excruciationi.
Cum ipse Dominus probe nouerit ne
dem nos haere in missena talia committendo,
sed insuper hac tanta patremus facilitate, imo
tanta delectatione, quanta sitiens calicem ebibat
aque frigidissima. *Sicuti quis aquam iniquita
tum: Nihil ita cordi habuit, quam mala omnia
tibi aperire quae peccatum in se complehent
dit, & nobis peccando iucramur, variis signis,
similitudinibus, symbolis, ac nominibus. Gla
dium appellat excrucium & limacum, qui corpus
animaeque transfodiat: Leo dicitur vorax qui
cuncta dilaniet bona, & ossa comminuit vietu*

tum: perditio nomen illi est, eo quod gratiam
donaque confumat caelestia: veneno compara
tur motifetro: quod cor lethaliter inficiat; ra
dit est dolorem ac poenarum: illas etenim cau
dit perpetuas, ignem struit deuorantem; no
men habet quod mors est, quia mortis causa est
sempiterna: aliisque similia multa foris no
mina, quae D. Chryllostomus expendit, quibus
ostendit quantum in se malum sit, quaque no
bis sine eius effectus horribiles. Porro nihil il
lud euidentius exponit, quam amarissima Passio
saluatoris Filij Dei.

Loquitur Deus Iob aliisque difficilia, quae
dam & oblectra soluenda proponit argumeta,
eorum quae sibi soli reseruaret facienda factus
homo, & in mundo manifestus: inter quae hoc
vnum erat, quod fecit, locutus de illo sub fi
gura & simbolo balanae seu ceti? *Quis veula
bit faciem iudamenti eius? Quis tanta pollebit
fortitudine, vt tollat laturam faciei monstru hinc
terribili, ac ferocenti? Cetus animal est cor
poris vastitate horrendum, imo ipsa sua figura
terribiliss: tanta etenim mole magnum est in
quibusdam maribus: vt teste D. Basilio men
tes adaequet excellentiores: N. autem Ambrosius
ait. Quando supernus fructibus inpartare in su,
las putes, montes altissimos summis ad caelum
verticibus coninere. Hoc autem non ille mira
bitur qui legerit, quod huic conformiter di
xerunt Plin. Solin. & noster Cardinal. Caie
tan. & patet in historia Sancti Maclouij Episcopi:
de quo hoc narrat Sigebertus: In mari nauigabat hic
summo opere desiderabat Missae celebrare sacrifici
am: & ecce inexpectato Deo sic dispen
te insulam quaedam, vt sibi per suadebant, nau
tae detegunt instar altissimi montis. Rogauit
vir Sanctus naucleros: vt ad illam propius ac
cederent: in quam eieci, & erecto altari Mis
sae sacrificium Episcopus obtulit: cumque iam
nauem repeterent, & aliquantulum recessis
sent in altum, aduertunt insulam moueri, &
tandem agnoscent cetum fuisse, qui motu suo
totum illum pelagi tractum commouit. Con
uenit autem illi quod Deus de illo dixit, tam ma
gnum esse & potentem, vt motu suo mare per
turbet, & tempestatem suscitet non exiguan.
*Peruolere facies quasi illum profundum mare, &
ponat quasi cum vnguenta bullinas. Porro quous
hoc monstrum sic adeo ferax, particulatè tamen
in vultu praefert ferocitatem: quia praeterquam
quod in figuris ac partibus eius sit horribi
lis, ignem videtur ex illis omnibus exhalare:*
Q. Oculos*

113

Oculos habet magnitudine rotis eorum, & quales corpori proportionatos, inquit D. Tho. Quibus voracissimas videtur flammis euomete.

L. 21. c. 5.

Sic Scribit Olaus Magnus Episcop. qui dat opera tractat de cetis Norwegiz. Oculi noctu coruscant ingentium flammatum modo, & procul visi ignes magno putantur. Os illi adeo vastum, eodem auctore, vt anno 1532. vnus caperetur, qui apertus a labro superiori vsque ad inferius linea recta pedes complecteretur viginti vnus: qua de causa, dixit per hyperbolem Tertullia quod integras denoret naues. Et refert Plin. de alio, cui centum & viginti dentes numerabantur, quorum singuli tres psalmos habebant, & minores mensuram medij pedis aequarent. Præter hoc per nares & os ignem eum spirare quis dixerit, vnde patet quod interius sic velut fornax ardentissima (sic ait Aristoteles) ex abundantia sanguinis, quo valet, calidissimi.

Apud Plin. lib. 10. c. 16.

Hoc ipse Deus innotuit de eo sic locutus. *Sternuntia eius vt spander ignis, & oculi eius vt palpebre diluculi*: Horrendus adeo vultus hic est, vt eum solummodo super aquas exsolens, & vel parum ostendens audacissimi & constantissimi nauæ pesterentur sic vt aliquando timore dirumpantur & intereant. Hoc verbi illa indicant. *Cum sublatu fueris* (legunt alij eum extulerit caput) *timebant Angeli* (vocat Angelos vitos robustissimos) *& terribi purgabantur*.

Hoc illi maxime quadrat quod narrat D. Ambros. de timore quo eorum causa conueniuntur piscatores mare Atlanticum enauigantes. Cum igitur terribilis adeo sit monstri huius vultus, mille leucis ab illo pisces diffugerent, si aperte illum viderent, & ipse sine deiciens interiret: quocirca larvam seu indumentum illi quoddam iniecit, seu velamen vt ait D. Thomas. Quod ipse vocat *limbras largas & amplas*, quæ sunt vt palpebre nascentes super eius oculos (quas barbas dicimus cetorum) quarum dicit super singulos oculos habere ducentas quinquaginta, ac proinde in vtrisque simul quingentas & sic docet illius præceptor D. Albertus Magnus. Illas igitur limbras super vultum suum demittit, vt nec oculi, nec os nec dentes, nec nares videantur, vt potius rugurium quoddam recreatum in mari videatur, in quo pisces delectabiliter conuiescant. Huc adnata simplices & fatui caudâ ludentes & multa volopate lepidi eò accurrunt, os illius intrant, & deuorantur. Quis, interrogat Deus, tantâ viget potentia, vt vultus

hujus reuelat indumentum, vt pateat omnibus, & ab eo terribi diffugiunt? Quis larvam hanc tollit nisi ego, dum carnem humanam assumpsero?

Liquidò constat, inquit D. Thom. & prior illo D. Gregor. & nos aliam probauimus: non fuisse Dei mentem loqui de ceto corporali salsum hoc pelagus emetiente: nam præterquam quòd hoc parui sit momenti, non multa continet mysteria, nec præordinandus erat aduentus filij Dei in mundum in rem tam exigue utilitatis. Ad literam loquitur de diabolo & peccato. Proh quàm monstrum hoc horrendum! Describit hoc ex industria D. Chrysolostom. vt superius diximus: & qualibet ferocitas, quam humanus fingere potest intellectus, vix sit exigua est, respectu peccati. Totum horribi vultus est, totum ignis consumens, & ad æternum præparans incendium. Si clarè pateret, sufficeret hoc vt mille quis ab eo leucis effugeret: Illud plurimum cooperitum accurrit laruis, quibus per hanc se transfigurat; quod si cetus habeat quingentas palpebras, hoc habet earum quinguo millia. Te ut conuenit peccatum sub larua volopatis, alterum deliciarum, alium lucri, hunc honoris, illum sui nominis extirpationis. Quotquot rationes ad peccatum obiciuntur, inuolucra sunt, quibus vultum suum abscondit horribilem. Vtinam hoc obolucrum attolleret, quo vultus illius terribis occulitur, os vorax, oculi flammis euomentes, dentes omnium comminantes. Cooperitum erat Caino vultus peruersi illius fratricidij, ea volopate, quæ de medio fratrem suum tulerat, cuius ipse conspectum inuidus non ferebat: vnde sedum fratricidam non terrebant, sed potius delectabant. Accedit Deus, & præmissis quibusdam rationibus subito monstri illius pectonam detegit. *Quid fecisti? Ecce vox sanguinis fratris tui Abel clamat ad me de terra*. Per hoc vultum illi manifestat, tantoque reum sanguinis stupore percellit, vt illi cordis alæ præ angustia concidant: ita vt licet tanta videretur illi Dei bonitas & misericordia, grauiorem tamen iudicaret esse malitiam, quam monstrum hoc in se continebat, nec ad illius reparationem eius sufficere omnipotentiam, omnemque contra eum mundum insurrecturum. *Maior est iniquitas mea, quàm vt veniam me*. L. Mat. Falsum fuit hoc iudicium & blasphemum etenim vt ait D. Augustin. quantumlibet græce sit hominis crimen, longè tamen maior est Dei misericordia, ea prærogatiua, quæ quæ Dei

II.

Quantam arte piscis alios decipiat deuorandos. D. Thom. in cap. 11. Lib. 1. c. 11.

L. 1. de Balenib.

Hoc ipse Deus innotuit de eo sic locutus. *Sternuntia eius vt spander ignis, & oculi eius vt palpebre diluculi*: Horrendus adeo vultus hic est, vt eum solummodo super aquas exsolens, & vel parum ostendens audacissimi & constantissimi nauæ pesterentur sic vt aliquando timore dirumpantur & intereant. Hoc verbi illa indicant. *Cum sublatu fueris* (legunt alij eum extulerit caput) *timebant Angeli* (vocat Angelos vitos robustissimos) *& terribi purgabantur*.

fiat bona, præcellunt iis quæ hominis sunt mala: hæc uamque quantumuis magna sint finita sunt, illa uero infinita: porro bene hoc manifestare quam horrenda sit illius monstræ facies. Resert & hæc tacito suberit furentis desperationis reproborum in die iudicij: ipse etenim Deus hoc detrahet monstræ obolacrum, ut distincte faciem eius inueantur: ibi conspicias quid sit peccatum mortale, quod perpetuo auribus nostris in SS. litteris suis instillas. *Discoveriam ignominiam tuam, reuelabo pudenda tua.*

De causa dies iudicij vocatur à D. Paulo: *Dies reuelationis iustitiarum.* Nec enim tantum significat, quod mundo Deus tua reuelabit peccata, ut omnibus illa fiant manifesta: quia etiam hic lapsus reuelatur, & sciuntur omnia; nec tamen inde veretur dandis: sed tibi manifestabit quid sit peccatum, facietque ut illud facie ad faciem clarè cognoscas. Tantumque stupor malis inuadet: ut auctori sint montibus, & suppliciter cogantur. *Tunc incipient dicere montibus: Cuius super nos. Cognoscet tantam esse peccati gravitatem: ut iuste nimis illos arripit: ignis sempiternus flammamque supplicium, quod in semetum rabidi corruent desperationem: quia tunc distincte cognoscens, nullam sibi à Deo prestandam misericordiam, quodque illa scelus & segnis cunctæ uou possint creaturæ damnum illud relaxare: cum in æternum loant: & hoc illos grauiori torquetur cruciatu, quod Deus uocem oculis spectandam obiciet huius monstræ faciem: inuolucrum laruamque auferendo, sub qua illud in hac uita conspexerunt, sic ut semper hoc habeant oculis suis clarè reuelatum.*

Hic Angelus Danieli dixit. *Resurgit in opprobrium conspiciendum, ut videant semper:* Et quod Deus peccati minatus est impudenti: *Arguam te & latuam te ex terra faciem tuam.* Tuam conuincem malitiam, te plebam oculis tuis clarè proponens peccatis conscientie suæ faciem, facientemque tuorum enormitatem.

Quantalibet David uirtute præfulgeret, Deum semper pro oculis habet misericordiam: *Misericordia tua ante oculos meos est,* cumque si in factam caueat immensam misericordiam absque. *Deus meus: misericordia mea:* Cum peccata illi esse eius magnitudo, eaque infinita; reus factus illius solus peccati (ut ait Spiritus Sanctus) scilicet homicidij uix & adulterij cum Bethsabee, quod illi occurrit larua contemcham carnalis cuiusdam uoluptatis, quando Deus illum conuenit per Prophetam Nathan, & oculis animæ illius lacrimam segim infundens diu-

nam, sustulit huius monstræ laruam, dicendo, *Tu es iste uir, &c.* Tanto stetit horrore & pauore Dauid stupefactus ut prope prodigium fuerit non corruisse mortuum: dicit etenim ipse, quod licet tunc audierat dimissa sibi à Deo peccata, & cum ita peccati esset, quod iam erasa essent & deleta, tamen postmodum oculos in imaginem eius coniiciens, stupefactus memoria illius tenaciter inhaerens, toto cætu corpore contremisceret, attonitus hæreret, & carne contabesceret, nec non illi ossa colliderentur. *Non est sanitas in carne mea à facie ira tua, non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.*

Pareat hic tibi quod ante retulimus à Domino Job fuisse dictum de hoc feroci monstræ sub figura ceti; quod caput attollens & manifestans faciem suam; timore concutiat ipsos Angelos, ut aliquando præ nimio timore collidantur. *Cum sublati fuerit (aut cum inuulerit caput) timoribus Angelis, & territi purgabuntur.* Quoties de quibusdam audimus penitentibus: Quod cum mille libetum sceleribus ingressum in animam suam aperuissent, quia larua tegebantur abscondita, tollente Deo laruam, & faciem eis ipsorum ostendente: subito ad antra & deserta conterriti transfugerunt? Exemplo sunt D. Mariae Egyptiaca, D. Pelagia penitens & alij plurimi, de quibus stupenda refert D. Ioan. Climacus. Alij cisternis & sepulchris se captiuos abdidit, ut D. Iacobus Anachorita, quem fuisse architector eum cuius gratia D. Chrylost. edidit libros illis omnium suffragio laudatos *de Reparatione lapsi.* Quinimo nonnullis eorum præ dolore medium scindebatur, ut uitam amitterent: ut legitur in uita Apostoli nostri D. Vincentij Ferraricenis. Tu uideris, qui tanta flagrans uoluptate ruis uacali nequitia, quod tempus imminet constituendi; quo tibi Deus lucem infundit, quæ monstrum aperte conspicias, quis tibi tunc animus? quo dolore affigeris? & quid est quod communiter in peccatoribus horis instat: extrema notamus, quæ acerbas angustias: quæ anxiam miramur sollicitudinem? Quantam tanta animi suspensione mali suspensionem? *Quis reuelabit faciem (quærit Deus) indumentis eius?* Non est qui debuit iustèque faciat. Hoc igitur ego faciam natus in mundo, & pro peccato moriens, crucemque passens.

VII. Inde tanta quorundam penitentia.

Quantalibet David uirtute præfulgeret, Deum semper pro oculis habet misericordiam: Misericordia tua ante oculos meos est, cumque si in factam caueat immensam misericordiam absque. Deus meus: misericordia mea: Cum peccata illi esse eius magnitudo, eaque infinita; reus factus illius solus peccati (ut ait Spiritus Sanctus) scilicet homicidij uix & adulterij cum Bethsabee, quod illi occurrit larua contemcham carnalis cuiusdam uoluptatis, quando Deus illum conuenit per Prophetam Nathan, & oculis animæ illius lacrimam segim infundens diu-

